
В.М.Ждан,

доктор медичних наук, професор,
ректор ВДНЗУ «УМСА», завідувач кафедри
сімейної медицини і терапії

І.М.Скрипник,

доктор медичних наук, професор,
проректор з науково-педагогічної роботи та
післядипломної освіти ВДНЗУ «УМСА»,
завідувач кафедри внутрішньої медицини №1

А.В.Марченко,

кандидат медичних наук, доцент,
декан факультету післядипломної освіти
ВДНЗУ «УМСА», доцент кафедри
терапевтичної стоматології

ПРОБЛЕМА КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ В РОЗРІЗІ ЧАСУ

Сьогодні на рівні держави відбуваються кардинальні зміни у всіх сферах життєдіяльності населення України, це стосується і медицини, зокрема перебудови практичної роботи лікарів. Підтримання системи охорони здоров'я для забезпечення відповідного рівня здоров'я своїх громадян є пріоритетним завданням держави. Це передбачає необхідність належного розвитку цієї сфери, особливо кадрового потенціалу як основної її складової. Випускники вищих навчальних закладів є основним джерелом поповнення медичних кадрів в Україні. Проте, незважаючи на достатню кількість ВУЗів, факультетів, які готують молодих спеціалістів, сьогодні спостерігається виражена тенденція до зменшення кількості медичних працівників в Україні за рахунок міграції населення. Процесу міграції сприяє низький рівень заробітної плати, відсутність належних соціально-побутових умов, недосконала інфраструктура населених пунктів. Пільги, які пропонує держава, одноразова адресна грошова допомога (наказ МОЗ України

від 28.05.2012 №390) – не рятують ситуацію з покращення заповнення вакантних посад. Сьогодні молодий спеціаліст не забезпечений ні житлом, ні гідними умовами праці з сучасним обладнанням, ні належною заробітною платнею. Медики України традиційно посідали почесне і достойно оплачуване місце в суспільстві. За останні десятиріччя дефіцит фінансування галузі призвів до значного зменшення їх доходів. Фактично медперсонал став самотужки рятувати свої робочі місця – єдине джерело своїх доходів. Сьогодні зарплата молодших і середніх медпрацівників не відрізняється. Мало вона відрізняється й у лікарів. Кадровою проблемою медичної сфери є незадоволення потреби у дільничних терапевтах, педіатрах; низька забезпеченість лікарями сільського населення; невідповідність чисельності і структури медичних кадрів стратегічним завданням реформування системи охорони здоров'я. Зменшення забезпеченості населення середнім медичним персоналом зумовлено падінням престижності спеціальності середнього медичного працівника. Медичні сестри залишають сферу охорони здоров'я на користь інших секторів економіки, перш за все через низьку заробітну плату і відсутність можливостей для кар'єрного зростання.

Незважаючи на це, конкурс у медичні вищі навчальні заклади, хоча і зменшується, але залишається одним з найвищих. Однак, якщо ситуація не зміниться на краще, то можливе посилення відтоку медичних кадрів за кордон, що негативно позначиться не лише на функціонуванні цієї сфери діяльності, а й на рівні обслуговування населення. Будь-які зміни неможливі без відповідної правової бази, отже передувати безпосередньому реформуванню має розробка законів і нормативно-правових актів. Впроваджена система підготовки медичних кадрів є невід'ємною частиною розвитку національної системи охорони здоров'я України та забезпечує збереження й відновлення здоров'я населення шляхом надання необхідного рівня медичної допомоги відповідно до державних стандартів.

Підготовка медичних сестер і лікарів здійснюється за кваліфікаційними вимогами медичних спеціальностей, що визнаються не тільки в Україні, а й у різних країнах світу. Та пріоритетами сьогодення мають бути відродження духовності, моральних засад, почуття патріотизму, розвиток громадянського самоусвідомлення кожної особистості медичного працівника, її професійних, творчих якостей, ініціативи, здатності забезпечувати собі успіх за умов конкуренції. Пошук нових ідей щодо розвитку інноваційного змісту безперервного медичного навчання було та залишається важливим завданням.

Таким чином, вдосконалення структури кадрового потенціалу закладів охорони здоров'я населення та його ефективне використання сприятиме зміцненню людського капіталу, що позитивно позначиться на розв'язанні соціально-економічних проблем, які стоять перед нашою державою.

Список використаних джерел

1. Вороненко Ю.В. Образование в современном мире, инновации и перспективы в медицине / Вороненко Ю.В., Шекера О.Г. // Сучасна післядипломна медична освіта: досягнення, проблеми, перспективи: матеріали навч.-наук. конф., Харків, 7-8 листопада, 2013р. / за заг. ред. О.М.Хвисяюка, М.І.Хвисяюка, В.Г.Марченко. – Харків: «Оберіг», 2013. – 230с.
2. Вороненко Ю.В. Менеджмент та лідерство в медсестринстві. / Вороненко Ю.В., Литвинова О.Ш. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2001. – 367с.
3. Гайволя О.О. Соціальне замовлення українського суспільства на становлення національної вищої медичної освіти / Гайволя О.О., Кочін І.В., Акулова О.М., Сидоренко П.І. // Сучасна післядипломна медична освіта: досягнення, проблеми, перспективи: матеріали навч.-наук. конф., Харків, 7-8 листопада, 2013р. / за заг. ред. О.М. Хвисяюка, М.І. Хвисяюка, В.Г. Марченко. – Харків: «Оберіг», 2013. – 230с.
4. Латишев Є.Є. Управління кадровими ресурсами вітчизняної галузі охорони здоров'я на шляху до європейської інтеграції // Одеський медичний журнал. – 2005. – №1(87). – С. 109–115.
5. Носуліч Т.М. Кадровий потенціал системи охорони здоров'я: проблеми та перспективи розвитку / Носуліч Т.М. // Управління соціально-економічними процесами, 2010. – С.173-179.
6. Шевчук Л.Т. Медикосоціальні аспекти використання трудового потенціалу: регіональний аналіз і прогноз. – Л.: ІРД НАН України, 2003. – 489с.
7. Шостак С.Є. Проблемні питання підготовки та працевлаштування лікарів загальної практики – сімейної медицини / Шостак С.Є. // «Післядипломна освіта та лікарське самоврядування за європейськими стандартами»: матеріали Всеукр. наук.-практич. конф. з міжнар. участю, Тернопіль, 11-12 вересня 2014 р. – Тернопіль: ТДМУ, 2014. – 258с.